

Allemansrätt och vett

Friluftsråd och tips till kanotister

Paddling på Svartälven. Foto: Aulis Syväjärvila taste of Media AB.

Allemansrätten ger dig och alla andra möjlighet att komma ut och njuta av vår natur. Men den innebär ett ansvar – det är nödvändigt att visa hänsyn mot djur, natur och mot andra människor. Att skada naturen, djurlivet eller andras egendom är förbjudet. Du som paddlar måste särskilt tänka på ett antal saker, som vi berättar om i det här faktabladet. Då det är många som varje år utnyttjar våra kanotleder, krävs speciella regler och hänsyn.

Eldning

Utmed våra kanotleder finns färdiga eldstäder. Använd dem och elda inte på andra ställen. Tänk på att det sommartid kan råda helt eller delvis eldningsförbud, när det torrt i markerna och stor risk för skogsbrand. Stormkök får du dock alltid använda. Elda heller aldrig direkt på klipphällar, de kan spricka sönder. Släck eld och glöd ordentligt efter dig.

Ved

Grenar, kottar och pinnar på marken får du plocka som bränsle till elden. Men du får inte ta kvistar, bark eller näver från växande träd. Vid rastplatserna finns ofta ved. Det är en god sed att alltid lämna så mycket upphuggen ved som du gör av med. Gör inte större brasa än du behöver. Tänk på att det är förenat med stora kostnader att förse rastplatserna med ved.

Tältning

Allemansrätten ger dig rätt att tälta ett dygn utan markägarens tillstånd. Se till att du inte skadar marken eller stör andra människor. Tänker ni tälta flera i grupp eller nära bostadshus, fråga markägaren om lov. Använd helst våra iordningställda lägerplatser.

Tomtmark

Undvik att bära eller dra kanoten över åkrar med växande gröda, över plantering eller

annan mark som kan ta skada. Du får heller inte dra kanoten över annans tomtmark. Glöm inte att stänga grindar efter dig.

Sopor

Ta med dina sopor tills du kan bli av med det på ett riktigt sätt. Sopstall finns endast vid vissa rastplatser och startpunkter. Lagg aldrig soppåsen bredvid en fylld soptunna, då sprider djuren skräpet i omgivningen. Uträtta i första hand dina naturbehov i de torrdass som finns i anslutning till kanotlederna. Gräv i annat fall ned och täck över ordentligt.

Motorfordon

Det är inte tillåtet att köra med bilen ner till vattnet var som helst. Det är förbjudet att köra motorfordon i terrängen.

Det är inte heller säkert att man får köra på alla skogsbilvägar och enskilda vägar. Respektera skyltar som förbjuder bilkörning!

Använd de startpunkter som är utmärkta på ledbeskrivningarna.

Fiske

Fiske ingår inte i allemansrätten. För fiske krävs nästan alltid fiskekort eller annat tillstånd. Upplysningar om fiskekort kan du i allmänhet få från kommunens turistbyrå, eller länets kanotuthyrare.

Fågelskydd

Många fåglar häckar och bygger sina bon på öar eller utmed stränderna. Med en kanot glider du tyst fram över vattnet och kan lätt komma för nära och störa om du inte är uppmärksam. Fågeln är särskilt känsliga under våren och sommaren när de har ägg eller ungar. Om kullarna splittras eller om föräldrarna skräms från boet får ungarna svårt att klara sig mot olika faror. En varm dag kan ägg eller ungar snabbt torka ut eller bli ett lätt byte för till exempel kråkor. Försök inte komma nära bon eller fågelungar för att titta eller fotografera.

Storlommen häckar oftast på öar och är mycket känslig för störningar. Simmar den omkring utanför stranden betyder det oftast att den har bo i närheten. De flesta andra fåglar betar sig på liknande sätt. Verkar fåglarna "orädda" och inte ger sig av när du kommer är det sannolikt tecken på att boet inte är långt borta. Håll dig undan!

Fiskgjusen bygger ofta sitt stora risbo i tal-

lar på ensliga öar. Var uppmärksam när du går iland.

Hetsa inte fågelkullar framför kanoten. Störst är risken att kullarna splittras i smala vattendrag utan skyddande vegetation i strandkanten. Stanna upp och se till att kullen får hålla ihop. Vänta sedan ett tag tills fåglarna hunnit komma undan eller sätta sig i säkerhet. Om man med flera kanoter i grupp måste passera en kull eller boplats i ett smalt vattendrag gör man bäst att hålla ihop gruppen, vänta tills fåglarna hunnit undan och passera sedan så fort som möjligt. En kort intensiv störning är bättre än flera mindre upprepade störningar under längre tid.

Vissa områden med särskilt känsligt fågelliv är fredade som fågelskyddsområden. Där är det förbjudet att under viss tid av året gå i land eller färdas förbi inom angivet avstånd. Fågelskyddsområden är utmärkta med skyltar där bestämmelserna finns angivna.

Kanotvett och säkerhet

Alla i gruppen bör vara simkunniga. Flytväst är självklart. Sitt stilla i kanoten, och överlasta den inte.

Paddla utmed stränderna. Det är säkrare än att ge sig ut på stora öppna vattendrag. Att paddla ut på en sjö i medvind kan vara riskabelt. Det går lätt och fint i början men när man kommer längre från land börjar vågorna gå höga och det är risk att kanoten

välter. Använd gärna den topografiska kartan 1:50 000, som komplement till ledbeskrivningen.

Paddlingstips

Lasta kanoten rätt. Se till att ha jämvikt, eller något tyngre i bakändan. Använd vattentäta säckar att packa i. Ska du paddla i strömmande vatten, är det säkrast att surra packningen. På länets kanotleder rekommenderar vi att du alltid har med kanotvagn. På varje led finns ibland relativt långa landtransporter förbi dammanläggningar eller forsar.

En bra svamp att torka sitsen med är bra också för att fånga upp mindre mängder vatten i kajaken. Komplettera med litet öskar eller pump.

Gör det bekvämt för dig. Ett sittunderlag är bra om sitsen är hård.

Paddla aldrig nära kraftverk, dammar eller liknande fasta byggnader. Paddla heller aldrig nära låga broar. Reka alltid okända strömmande vatten. Bär hellre en gång för mycket.

Paddlar du kajak, se till att du provat hur det känns att välta under kontrollerade former. Öva dig också att ta dig upp på egen hand. Se till att du har med dig paddelflottör, och reservpaddel. Använd gärna torr- eller våtträkt under höst och vår.

En lina att fästa paddeln vid kajaken under färd är bra annars tappar du den lätt när du tar kompasskurs eller rättar till kläder.

Kanotlederna passar lika bra för kajak som kanadensare. Foto: Aulis Syväjärvi/a taste of Media AB.